

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ

Збірник наукових статей за матеріалами
I Всеукраїнської науково-практичної конференції

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ЧЕРКАСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ
ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ

Збірник наукових статей за матеріалами
І Всеукраїнської науково-практичної конференції
за загальною редакцією доктора педагогічних наук, професора
Т.К.Андрющенко

м. Черкаси – 19 квітня 2023 року

УДК 37.091.12:005.963

П 84

Рекомендовано до друку вченою радою комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». Протокол № 2 від 06 червня 2023 року.

Редакційна колегія:

Андрющенко Т.К., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»;

Назаренко Г.А., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-методичної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»;

Норкіна О.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»;

Шило С.Б., доктор філософії, доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»;

Ющенко Л.О. кандидат філологічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

П 84

Професійний розвиток педагога в контексті викликів сьогодення: збірник наукових статей за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 19 квітня 2023 р). / за ред. Т.К. Андрющенко. Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2023. 400 с. (Електронна книга).

У матеріалах науково-практичної конференції представлено наукові розвідки та теоретико-практичні розробки науково-педагогічних працівників закладів вищої та післядипломної освіти, керівників, вчителів та вихователів закладів загальної середньої та дошкільної освіти. Напрями дослідницьких пошуків за проблематикою всіх рівнів сучасної освіти згруповано у збірнику матеріалів конференції за відповідними розділами («Інноваційні технології в системі післядипломної педагогічної освіти», «Цифрові інструменти у траєкторії професійного становлення педагогів», «Педагогіка партнерства в умовах реформування освіти», «Психологічний супровід професійної діяльності педагога в умовах воєнного стану», «Інклюзивна освіта: пріоритетні аспекти розвитку педагогів», «Технології професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти», «Сучасні підходи до розвитку професійних компетентностей фахівців дошкільної освіти»).

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій

© Колектив авторів, 2023

© КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2023.

ЗМІСТ

Передмова	8
Розділ I. Інноваційні технології в системі післядипломної педагогічної освіти	10
Біляковська Ольга. Технологія навчання як основа інноваційної діяльності сучасного педагога в закладах післядипломної освіти.....	10
Вороніна Галина. Освітній хаб як творчий центр розвитку професійної компетентності вчителів технологічної освітньої галузі	14
Гейко Людмила. Післядипломна (безперервна) освіта педагога в дистанційному форматі.....	18
Гловацький Сергій. Сучасний урок мистецтва у новій українській школі: вимоги та особливості проведення.....	23
Голодюк Лариса. Інноваційні форми розвитку професійної компетентності педагогічних працівників у системі неперервної освіти...	32
Гула Олена. Інноваційні методи особистісно-професійного розвитку керівника закладу освіти.....	36
Гуменюк Віра. Кризовий менеджмент як фактор успішного управління закладом освіти в сучасних умовах.....	46
Мельник Надія. Інноваційні технології як чинник професійного розвитку педагогічних працівників у системі післядипломної педагогічної освіти.....	49
Міср Тетяна. Сутність свідомізаційного підходу в контексті розгляду освіти як соціокультурного інституту, системи, процесу та результату....	54
Наумчук Інна. Академічна доброчесність у науково-дослідницькій діяльності здобувачів освіти.....	59
Норкіна Олена. Педагогічний дизайн як ефективний інструмент навчання..	62
Побережна Людмила. Інноваційні технології організації роботи з педагогами	66
Розділ II. Цифрові інструменти у траєкторії професійного становлення педагогів	71
Антонченко Марія Цифрове освітнє середовище.....	71
Воронкін Олексій ARDUINO в STEM-освіті: сервіс TINKERCAD CIRCUITS як інноваційний засіб професійного розвитку педагога.....	76
Кондратова Вікторія Цифрові інструменти в роботі вчителя образотворчого мистецтва закладу загальної середньої освіти.....	81
Кравчук Неля Психологічні особливості синдрому «Професійного вигорання» у вихователів ЗДО.....	86
Литвиненко Ольга Цифровий освітній простір сучасного педагога.....	91
Магілін Антон Цифрові технології як складова успіху сучасного педагога.....	95
Неумитий Володимир Роль центрів прпп у розвитку цифрової компетентності педагога.....	99
Ніколаєнко Лариса Сутність поняття «цифрові освітні ресурси» та їхня педагогічна ефективність.....	104

Пахомов Юрій, Стрільчик Галина, Буждиган Христина	
Використання штучного інтелекту для вдосконалення професійних умінь педагога.....	107
Ракута Валерій Курс «PYTHON у шкільному курсі інформатики «Основи програмування» як засіб для професійного розвитку вчителів інформатики.....	112
Сліпенко Ганна Гейміфікація: сучасний засіб вивчення історії України.	117
Столяр Вікторія Використання сервісу TELEGRAM в умовах дистанційного навчання біології.....	122
Розділ III. Педагогіка партнерства в умовах реформування освіти.....	127
Бугайчук Наталія. Роль батьківської спільноти в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти.....	127
Велика Зоя. Практичний аспект організації самостійної читацької діяльності молодших школярів як передумова їх ефективності в майбутній інформальній освіті.....	132
Жоголева Вікторія. Педагогіка партнерства – одна із умов успішної реалізації завдань розвитку особистості НУШ.....	136
Кірішко Людмила Педагогіка партнерства як основа формування інклюзивного освітнього середовища в закладі освіти.....	140
Кравчук Лариса Учитель і батьки: секрети ефективного спілкування.....	146
Локоть Юлія Педагогіка партнерства в умовах реформування освіти.....	150
Одинець Валентина Педагогіка партнерства як чинник формування ефективної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах нової української школи.....	155
Пришлюк Алла Одна бджола меду не наносить або крок до рівноправності у спілкуванні.....	160
Прядка Ірина Партнерські взаємини між учнем, учителем та батьками..	164
Смілянець Олександра Застосування педагогічної технології театралізації на уроках англійської мови в контексті НУШ.....	169
Студенець Олена Педагогіка партнерства як важливий чинник реалізації завдань всебічного розвитку сучасної особистості.....	173
Тарапака Наталія Педагогіка партнерства в умовах реалізації концепції Нової української школи.....	177
Трофаїла Наталія Педагогіка партнерства як умова успішної взаємодії суб`єктів освітнього процесу.....	182
Шаповал Валентина Погляд на молодшого школяра через призму самостійності, замкнутості та самостійності у міжособистісному спілкуванні.....	186
Шило Світлана Педагогічне наставництво: як ефективно взаємодіяти....	191
Шипокіна Ірина Як не втратити інтерес молодших школярів до процесу навчання?.....	196
Шкретій Наталія Педагогіка партнерства в умовах сучасної школи.....	199
Шмалюх Інна Педагогіка партнерства в умовах реформування освіти....	204

Ющенко Людмила Ефективні форми взаємодії закладу освіти і сім'ї.....	210
Розділ IV. Психологічний супровід професійної діяльності педагога в умовах воєнного стану.....	215
<i>Артеменко Тетяна.</i> Соціально-емоційне навчання педагогів у контексті компенсації освітніх втрат.....	215
Журавко Тетяна Використання ігрових технік для зниження тривожності дошкільників в умовах воєнного стану.....	220
Руденко Ілона Психопрофілактика емоційного вигорання педагогічних працівників в умовах сьогодення.....	223
Сидоренко Тетяна Психологічна підтримка педагогів.....	227
Теслюк Павло Емоційне вигорання вчителів як теоретико-практична проблема.....	231
Харитоновна Світлана Педагог у часи війни. Безпека. Підтримка. Допомога.....	235
Яковлева Жанна Психологічний супровід професійної діяльності педагога в умовах воєнного стану.....	242
<i>Якухіна Наталія, Брайченко Тетяна</i> Компенсаторна освіта для здобувачів освіти кейс психологічної підтримки школяра «Моя психологічна стійкість».....	248
Розділ V. Інклюзивна освіта: пріоритетні аспекти розвитку педагогів	253
<i>Борійчук Яна.</i> Інклюзивне навчання в умовах війни.....	253
<i>Горідько Оксана.</i> Взаємодія асистента вчителя з учителями-предметниками в інклюзивному класі.....	256
Досінчук Оксана, Тищенко Світлана Розвиток діалогічного мовлення у дітей з порушеннями слуху під час проведення корекційно-розвиткових занять.....	261
Задорожня Вікторія. Актуальні аспекти впровадження інклюзивної освіти в Україні.....	264
Коновал Наталія. Інклюзивна освіта: пріоритетні аспекти розвитку педагогів.....	268
Литвин Інна Національне законодавство у сфері інклюзивної освіти...	273
Матвєєва Лариса, Директоренко Тетяна Розвиток просторових уявлень в конструктивній діяльності дітей з порушеннями зору.....	278
Патлай Юлія, Чупилко Оксана Розвиток слухового сприймання в дітей з особливими освітніми потребами.....	283
Сахно Тетяна Застосування рухливих та дидактичних ігор в освітній діяльності дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.....	286
Розділ VI. Технології професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти.....	291
<i>Бабовал Надія, Бабовал Діана.</i> Особливості професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти.....	291
<i>Іванюк Ірина.</i> Моніторинг ефективності навчання учасників курсу з наставництва в педагогічній освіті.....	295
Савош Валентин Готовність вчителів фізики до професійного розвитку:	

практичний компонент.....	299
Хекало Євгеній Розвиток професійної компетентності майбутнього педагога-музиканта шляхом інтерактивного навчання.....	303
Хекало Леся Ідеї продуктивного навчання у практиці підготовки майбутніх вчителів музики.....	308
Розділ VII. Сучасні підходи до розвитку професійних компетентностей фахівців дошкільної освіти.....	313
Авраменко Оксана. До проблеми формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільної освіти.....	313
Андрющенко Тетяна. Інноваційна культура вихователя закладу дошкільної освіти: особистісний потенціал.....	317
Гагаріна Наталія. Сучасні підходи щодо формування національно-патріотичного виховання дошкільників шляхом впровадження stream-проектів.....	322
Гарбар Світлана. Педагогічні умови використання мультиплікаційних фільмів у роботі вихователя закладу дошкільної освіти.....	328
Ищенко Людмила. Актуалізація аксіологічної сфери майбутніх вихователів до діагностики розвитку мовлення дітей дошкільного віку...	332
Коврова Євгенія. Майстер - клас «Я – креативний педагог»	336
Кравчук В. В., Кравчук Н.П. Формування здоров'язбережувальної поведінки у дітей старшого дошкільного віку в умовах ЗДО.....	342
Лохвицька Любов. Формування м'яких навичок у здобувачів освіти спеціальності дошкільна освіта як вимога сучасності.....	347
Мельникова Ольга. До проблеми важливості формування soft skills у фахівців дошкільної освіти.....	351
Ободзінська Лариса. Формування сенсорно - пізнавальних і математичних компетенцій дошкільників засобами інноваційної технології «Блоки Дьенеша»	356
Онофрійчук Лілія. Методика ECERS -3 як умова організації якісної діяльності закладів дошкільної освіти.....	362
Павліченко Наталія. Використання чарівних кругів Луллія в роботі з дітьми раннього віку.....	366
Стагіла Марина. Формування логіко-математичної компетенції засобами LEGO конструктора.....	370
Степанова Наталія. Розвиток soft skills майбутніх вихователів.....	374
Тищенко Світлана. Формування соціальної та громадянської компетентності дітей старшого дошкільного віку (на прикладі музичної розваги «Щедрий колосок»)	378
Харченко Алла. Формування професійної компетентності педагога дошкільного закладу в сучасних умовах.....	384
Шворінь Л. Сучасні підходи до розвитку професійних компетентностей фахівців дошкільної освіти.....	390
Шульга Є. В., Кравчук Н.П. Особливості розвитку фантазії у дітей старшого дошкільного віку в освітньому просторі ЗДО.....	396

ПЕРЕДМОВА

Інформаційне суспільство ставить перед системою освіти завдання підготовки сучасного спеціаліста, який володіє необхідними для професійної діяльності знаннями, вміннями, навичками та ефективно використовує їх на практиці, вміє передбачати зміни, гнучко реагувати й адаптуватися до них. Фахівець має критично мислити, вміти ідентифікувати наявні проблеми та визначати шляхи їх оптимального вирішення, грамотно працювати з інформацією. Необхідним є вміння бути контактним і комунікабельним у різних соціальних групах, у колективі, команді; самостійно працювати над власним розвитком, підвищенням свого професійного, культурного і освітнього рівнів. Однак, оскільки раз і назавжди підготувати такого спеціаліста неможливо, то зазначену проблему має вирішити неперервна освіта, яка передбачає:

1. Набуття людиною необхідних компетенцій (знань, умінь, навичок, установок, цінностей) по мірі виникнення потреби в них.
2. Розподіл етапів здобуття освіти на фази – базова (дипломна освіта) і післядипломна освіта (короткотермінове навчання, підвищення кваліфікації тощо).
3. Зростання ролі післядипломної освіти.
4. Забезпечення раціональної послідовності навчання і трудової діяльності.
5. Неперервність навчання упродовж життя.

Основними принципами, на яких ґрунтується неперервна освіта в умовах сучасного суспільства, є наступні:

- пріоритетність особистості людини та її розвитку;
- перехід від знаннєвої парадигми освіти до компетентнісної;
- спрямованість на забезпечення стійного розвитку цивілізації;
- неперервність і фундаментальність освіти;
- інформатизація.

Зважаючи на вищезазначене, варто відмітити, що організація неперервної (і післядипломної) освіти дорослих має свої особливості, які впливають із загальної характеристики тих, хто навчається. Необхідно зважати на той факт, що провідну роль у процесі навчання дорослих відіграють їхні потреби, мотиви і професійні проблеми. Дорослі люди прагнуть до самостійності, самореалізації, самоуправління в усіх сферах життя, володіють досвідом, який необхідно використовувати у процесі їхнього навчання. Вони розраховують на миттєве застосування результатів навчання (соціологи визначили, що якщо протягом першого тижня після навчання його результати не були використані на практиці, то через 1 тиждень з пам'яті зникає 40% отриманої інформації; через 2 тижні – 70%; через 1 місяць в пам'яті залишаються лише зовнішні характеристики отриманої інформації). Однак дорослі мають багато обмежень (соціальні, часові, фінансові, професійні), а також ряд психологічних бар'єрів: стереотипи, установки, побоювання, що перешкоджають процесу навчання, і які необхідно враховувати при його організації.

Систематична освіта впродовж життя необхідна як людям з певною вже набутою освітою і стабільним соціальним статусом у суспільстві, так і тим, хто працює і потребує освітніх послуг, максимально наближених до місця роботи чи проживання. Освіта дорослих значною мірою сприяє забезпеченню більш успішного пристосування до життя і професійної діяльності. Отже, для підвищення ефективності подальшого розвитку системи післядипломної освіти, необхідно в більшій мірі враховувати різноманітність індивідуальних вимог і підходів до освіти дорослих, забезпечити змістовність і збалансованість її форм.

*Тетяна Андрющенко,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри дошкільної освіти та
професійного розвитку педагогів
КНЗ «Черкаський обласний інститут
післядипломної освіти педагогічних
працівників Черкаської обласної ради».*